บทบรรณาธิการ

ในบทบรรณาธิการเล่มที่ ๑ มีข้อความที่พิมพ์ผิดพลาดเกี่ยวกับผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในการสอบกลุ่มกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ **นางสาวณัฏฐกมล ตรงจิตซื่อสกุล** ที่ถูกจบนิติศาสตร์จาก**จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** สอบได้ ๘๙ คะแนน

และในตารางสอนภาคค่ำ วิชา ละเมิด อาจารย์ผู้บรรยายคือ อาจารย์นิพนธ์ ใจสำราญ ได้แจ้งให้ทางโรงพิมพ์แก้ไขแล้ว

การบรรยายภาคปกติ ภาคค่ำและภารทบทวน บางครั้งอาจารย์ผู้บรรยายอาจติดภาระกิจ จึงมีการสับเปลี่ยนวันเวลาบรรยายบ้าง นักศึกษาสามารถติดต่อสอบถามได้ที่แผนกบริการการศึกษาหมายเลขโทรศัพท์ ๐-๒๘๘๗-๖๘๓๖

คำถาม เจ้าหนี้โอนสิทธิเรียกร้องซึ่งมีต่อลูกค้าให้แก่ผู้รับโอนแล้ว แต่กลับไปขอรับเงินค่าสินค้าจากลูกค้าที่โอนสิทธิเรียกร้องให้ผู้รับโอน โดยผู้รับโอนมิได้มอบหมายจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หรือยักยอกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๘๐/๒๕๕๓

ข้อเท็จจริง โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทกับโจทก์ โดยตกลงโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งจำเลยมีต่อลูกค้าให้แก่โจทก์ เพื่อเป็นการชำระหนี้ค่าสินค้าที่จำเลยค้างชำระโจทก์อยู่ จำเลยไปขอรับเงินค่าสินค้าจากลูกค้าที่โอนสิทธิเรียกร้องให้โจทก์แล้ว และร่วมกันลักทรัพย์โดยรับเงินสดหรือเช็คในการชำระค่าสินค้าดังกล่าวจากลูกค้าไปโดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๔, ๓๕๒

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "เห็นว่า ตามคำบรรยายฟ้องของโจทก์แม้จะฟังว่า ภายหลังจากจำเลยทั้งสองทำบันทึกข้อตกลงโอนสิทธิเรียกร้องค่าสินค้าที่จำเลยทั้งสองมีต่อลูกค้ารวม ๒๓ รายให้แก่โจทก์ และต่อมาจำเลยทั้งสองกลับใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกค้าบางรายชำระค่าสินค้าแก่จำเลยทั้งสอง **แต่สิทธิเรียกร้องมิใช่วัตถุมีรูปร่างที่เคลื่อนที่ได้อันอาจจะมีการเอาไปได้ตามความหมายของคำว่า ทรัพย์ ในความผิดทางอาญาฐานลักทรัพย์** ทั้งการที่จำเลยทั้งสองไปขอรับเงินหรือเช็คค่าสินค้าจากลูกค้าตามฟ้องก็ไม่ได้เป็นการกระทำแทนโจทก์ เงินและเช็คดังกล่าวยังมิใช่ทรัพย์ของโจทก์ การกระทำของจำเลยทั้งสองดังที่โจทก์กล่าวในฟ้องจึงไม่มีมูลความผิดทางอาญาตามบทกฎหมายที่โจทก์ขอให้ลงโทษ แต่เป็นเพียงไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงอันเป็นการผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้น ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องมานั้นชอบแล้ว

คำถาม ขึงลวดแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อจะป้องกันทรัพย์สิน หากมีคนร้ายมาถูกกระแสไฟฟ้าจนถึงแก่ความตาย จะเป็นความผิดหรือไม่

คำตอบ การใช้เส้นลวดขึงแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าไปตามเส้นลวดที่ขึงไว้นั้น หากมีผู้มาถูกเข้าถึงแก่ความตาย ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่า**ผู้ที่มาถูกกระแสไฟฟ้าเข้าจนถึงแก่ความตายนั้นมีเจตนาร้าย** เช่น มีเจตนาจะเข้ามาลักทรัพย์ กรณีเช่นนี้ศาลจะต้องพิจารณาเสมือนว่าถ้าผู้กระทำอยู่ในที่เกิดเหตุจะมีสิทธิกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือไม่ ในเรื่องนี้มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๒๓/๒๕๑๙ จำเลยเก็บของอยู่ในบริเวณสวนของจำเลยมีรั้วต้นพุ่ระหงปลูกเป็นแนวเขต จำเลยเก็บ**ของอันมีค่า** เช่น เครื่องยนต์สูบน้ำ และอุปกรณ์อื่น ๆ ไว้ทรัพย์สินที่จำเลยเก็บไว้ในโรงเก็บของเคยถูกคนร้ายลักไป ในตำบลที่เกิดเหตุมีคนร้ายชุกชุม จำเลยจึงเอาเส้นลวดขึงที่โรงเก็บของแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าจากบ้านไว้เพื่อป้องกันคนร้ายผู้ตายกับพวกอีกสามคน**บุกรุกเข้าไป**ที่โรงเก็บของในเวลาวิกาลโดยเจตนาจะลักทรัพย์ ในมือผู้ตายมีเหล็กไขควง ๑ อัน แต่ผู้ตายไปถูกเส้นลวดที่ปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้ถึงแก่ความตายเสียก่อน มิฉะนั้นผู้ตายกับพวกย่อมลักทรัพย์ผู้ของตายไปได้ นับได้ว่าภยันตรายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สินของจำเลยใกล้จะถึงแล้ว **ถ้าจำเลยไปพบเห็นเข้าจำเลยย่อมมีสิทธิทำร้ายผู้ตายกับพวกเพื่อป้องกันทรัพย์สินของจำเลยได้** ดังนั้นการกระทำของจำเลยจึงเป็นการป้องกันสิทธิของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย และพอสมควรแก่เหตุ**จำเลยไม่มีความผิด** ฎีกาที่ ๓๒/๒๕๑๐ ฯลฯ ที่โจทก์อ้างมาข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ (ศาลจะต้องพิจารณาเสมือนว่าถ้าจำเลยอยู่ในที่เกิดเหตุ จำเลยจะมีสิทธิกระทำร้ายเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือไม่)

มีหมายเหตุท้ายฎีกาฉบับนี้ **ศ.จิตติ ติงศภัทิย์** ความว่า โจทก์ฟ้องตาม ป.อ. ม.๒๙๐ ฆ่าคนโดยไม่เจตนาฆ่าจึงเป็นแต่เจตนาทำร้ายเท่านั้น ไม่เกินกว่าเหตุสำหรับการลักทรัพย์โดยไม่ใช้กำลังทำร้าย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๙๐/๒๕๔๘ แม้ขณะเกิดเหตุผู้ตายจะเข้าไปในบริเวณบ่อปลากัดของจำเลย**เพื่อลักปลากัด** ซึ่งถ้าจำเลยพบเห็นเข้าจำเลยย่อมมีสิทธิทำร้ายผู้ตายที่พอสมควรแก่เหตุ เพื่อป้องกันทรัพย์สินของจำเลยได้ แต่กระแสไฟฟ้าที่จำเลยปล่อยผ่านเส้นลวดที่ล้อมรอบบ่อปลากัด ย่อมเป็นอันตรายร้ายแรงโดยสภาพซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายได้ ส่วน**ทรัพย์สินของจำเลยเป็นเพียงปลากัดมูลค่าไม่มาก** การปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าเส้นลวดกับการป้องกันทรัพย์สินของจำเลยย่อมไม่เป็นสัดส่วนกัน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการป้องกันสิทธิของตนที่เกินสมควรกว่าเหตุตาม ป.อ. มาตรา ๖๙ จำเลยจึงมีความผิด

ฐานมิได้มีเจตนาฆ่าแต่ทำร้ายผู้ตายจนเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๐ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๖๙

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๑/๒๕๔๙ โจทก์บรรยายฟ้องไว้โดยชัดแจ้งว่าเด็กชาย ค. เข้าไป**ลักแตงโม**ในไร่ของจำเลย และจำเลยได้ต่อและปล่อยกระแสไฟฟ้าจากบ้านพักผ่านรั้วลวดหนาม เป็นเหตุให้เด็กชาย ค. ซึ่งสัมผัสรั้วลวดหนามถูกกระแสไฟฟ้ากดูดจนถึงแก่ความตาย และจำเลยให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติได้ตามคำฟ้องของโจทก์ ดังนี้ การที่ผู้ตายเข้าไปลักแตงโมในไร่ของจำเลยดังกล่าว ถือได้ว่าผู้ตายได้กระทำการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายต่อทรัพย์ของจำเลย **จำเลยจึงมีสิทธิที่จะป้องกันทรัพย์สินของตนได้** แต่การที่จำเลยต่อและปล่อยกระแสไฟฟ้า ซึ่งมีแรงเคลื่อนสูงถึง ๒๐๐ โวลท์ ที่สามารถทำให้ดูดคนให้ถึงแก่ความตายได้ ทั้งที่ทรัพย์ที่จำเลยมีสิทธิกระทำการป้องกันคือ**แตงโมมีราคาไม่สูงมากนัก** ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำที่**เกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำ**ตาม ป.อ. มาตรา ๖๙ ซึ่งศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ และมิได้ยกปัญหาดังกล่าวขึ้นอุทธรณ์ฎีกา แต่ศาลฎีกายกปัญหาดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยเองได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๕๐/๒๕๕๓ จำเลยขึงเส้นลวดและปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้บริเวณหน้าต่างห้องพักของจำเลยเพื่อป้องกันขโมยเข้ามาลักทรัพย์ในห้องพักของจำเลย จึงเป็นเหตุให้เด็กชาย ก. บุตรเลี้ยงของจำเลยซึ่งลักลอบปีนหน้าต่าง**เพื่อเข้าไปลักทรัพย์**ในห้องพักของจำเลยถูกกระแสไฟฟ้าช็อตถึงแก่ความตาย แม้การกระทำของผู้ตายจะถือเป็นการประทุษร้ายอันเป็นละเมิดต่อกฎหมายและต่อทรัพย์สินของจำเลยที่จำเลยมีสิทธิที่จะป้องกันทรัพย์สินของตนได้ แต่พฤติการณ์ที่จำเลยต่อและปล่อยกระแสไฟฟ้าแรงสูงถึง ๒๒๐ โวลต์ไปตามเส้นลวดที่ไม่มีฉนวนหุ้มนั้น ย่อมเป็นอันตรายร้ายแรงโดยสภาพที่สามารถทำให้ผู้อื่นที่ไปสัมผัสถูกถึงแก่ความตายได้ ดังนั้น แม้จะเป็นการป้องกันคนร้ายที่จะเข้ามาลักทรัพย์สินในห้องพักของจำเลยและทำร้ายจำเลยกับภรรยาได้ แต่การกระทำของจำเลยก็เป็นการ**เกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน** ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๙ (จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖๙

คำถาม ผู้ได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์แต่มิได้จดทะเบียนซึ่งจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียน

สิทธิโดยสุจริตแล้วไม่ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง ถ้าบุคคลภายนอกโอนที่ดิน ต่อไปและผู้รับโอนต่อมาไม่สุจริต ผู้ครอบครองทรัพย์จะต่อสู้ผู้รับโอนต่อมาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๖๘/๒๕๕๒ บุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง หมายถึง บุคคลใดก็ได้ที่มิใช่เจ้าของที่ดินเดิมซึ่งได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว เมื่อธนาคาร ก. เป็นทั้ง**ผู้รับจำนองที่ดินพิพาท**จากเจ้าของที่ดินเดิมและยังเป็น**ผู้ซื้อที่ดินพิพาทจากการขายทอดตลาด**โดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว ธนาคาร ก. **จึงเป็นบุคคลภายนอก** ย่อมได้รับความคุ้มครองตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง

เมื่อธนาคาร ก. ซื้อที่ดินพิพาทจากการขายทอดตลาดของศาลโดยไม่ปรากฏว่าซื้อมาโดยสุจริตหรือไม่ อย่างไร ก็ย่อมเป็นไปตามข้อสันนิษฐานอันเป็นคุณแก่ผู้ซื้อว่า บุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริตตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖ ถือว่าธนาคาร ก. ซื้อที่ดินพิพาทโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว ผู้ร้องไม่อาจอ้างสิทธิครอบครองปรปักษ์ขึ้นใช้ยันธนาคาร ก. ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง แม้เมื่อผู้คัดค้านที่ ๑ ได้รับโอนที่ดินพิพาทจากธนาคาร ก. ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันรับโอนจากธนาคาร ก. **และรับโอนโดยไม่สุจริต**ก็ตาม ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ครอบครองปรปรักษ์ก็ไม่อาจยกสิทธิของตนขึ้นใช้ยันผู้คัดค้านที่ ๑ ผู้รับโอนคนต่อมาได้ เพราะ**สิทธิของผู้ครอบครองปรปักษ์ขาดตอนไปแล้วตั้งแต่**ธนาคาร ก. **ผู้รับโอนทางทะเบียนโดยสุจริตตอนแรก** แม้ผู้ร้องจะยังคงครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา แต่การครอบครองในช่วงหลังที่ธนาคาร ก. และผู้คัดค้านที่ ๑ รับโอนกรรมสิทธิ์มา เมื่อนับถึงวันที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ยังไม่ครบ ๑๐ ปี ก็จะถือว่ามีการครอบครองปรปักษ์ต่อผู้คัดค้านที่ ๑ ครบเวลาได้กรรมสิทธิ์แล้วด้วยหาได้ไม่

มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๖๓/๒๕๓๘, ๗๐๐๗/๒๕๔๐ วินิจฉัยเช่นกัน

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ